

» RÖVIDEN

Elköltözhet Szejkefürdőről a Mini Erdély Park

Tavaszig adott ultimátumot a szejkefürdői Mini Erdély Park vezetősége a székelyudvarhelyi polgármesteri hivatalnak az ivó- és szennyvízhálózat üzembe helyezéséről, ellenkező esetben a létesítmény elköltöztetésén gondolkodnak a több erdélyi várat, kastélyt és ismert épület makettjét felvonultató park ötletgazdája. Fazakas Szabolcs, a projekt ötletgazdája lapunknak elmondta, megelégedte, hogy három éve húzódik az ivó- és szennyvízhálózat átvétele, illetve beüzemelése Szejkefürdőn, így a Mini Erdély Park máshová költöztetésében gondolkodik. Hozzátette, jelenleg ülepítőtartályokat használnak a szennyvíz tárolására, ám azokat hetente többször is üríteni kell, ami jelentős anyagi terhet jelent számukra, alkalmanként 3–4 ezer lejt. Emellett a hálózat hiányában a park zöldövezetének locsolására és tisztálkodásra sincs lehetőség – indokolta, hogy mi kényszerítheti az elkésztő döntés meghozatalára. Úgy érzi, hogy ellenséggé kezeli létesítményüket a városvezetés annak ellenére is, hogy utakat újítottak fel, illetve parkolókat építettek saját forrásaikból a helyszínen, mindemellett pedig évente 120 ezer turista látogatja a Mini Erdély Parkot. Hangsúlyozta, elégük lett a szélmalomharcból, ezért márciusig adnak határidőt a városvezetésnek a helyzet megoldására, és ha nem rendeződnek a dolgok, kénytelenek lesznek tárgyalásokat kezdeményezni más önkormányzatokkal a létesítmény elköltöztetése érdekében. Leszögezte, ilyen körülmények között nem tudnak üzemelni, figyelembe véve azt is, hogy folyamatos figyelmeztetéseket kapnak a környezetvédelmi hatóságoktól.

„Képzelt sárkányok” a jövő évi Untold fesztiválon

Az Imagine Dragons amerikai alternatívrock-együttes lesz az egyik sztárfellépője a jövő évi 8. Untold fesztiválnak – közölték a kolozsvári elektronikus zenei rendezvény szervezői csütörtökön. A 2008-ban a nevadai Las Vegasban alakult, világhírű formáció az augusztus 3–6. között rendezendő gigafesztivál keretében első ízben koncertezik Romániában. A zenekar 2012 szeptemberében szerzett széles körű ismertséget, amikor a Night Visions című stúdióalbumuk megjelenését követően a második helyre került a Billboard 200 slágerlistán. Az együttes jelenlegi tagjai Dan Reynolds (énekes), Wayne Sermon (gitáros), Ben McKee (basszusgitáros) és Daniel Platzman (dobos). A Billboard magazin szerint az Imagine Dragons 2013-ban az év végi rockzenei slágerlisták első helyén végzett.

A HÁROMSZÁZ ÉVES LELET ÚJ ÉRTELMEZÉSI UTAKAT JELENT AZ ERDÉLYI TÖRTÉNELEMKUTATÁSBAN IS**Erdélyi aranyérmén Sponsianus császár**

Samuel von Brukenthal bárónak, Erdély kormányzójának hagyatékában is megtalálható, római kori aranyérme alapján bizonyították be tudósok, hogy valóban élt az eddig kitaláltak hitt harmadik századi római császár, Sponsianus. A felfedezés nagy jelentőséggel bír Erdély és Románia történelme kapcsán, de általában az európai történelem szempontjából is.

» KRÓNIKA

Tudósok egy Erdélyben talált ókori aranyérme segítségével bebizonyították, hogy valóban élt az eddig kitaláltak hitt 3. századi római császár, Sponsianus – olvasható a BBC brit műsorszolgáltató honlapján. A Sponsianus nevét és képmását viselő érmét néhány másikkal együtt több mint háromszáz éve fedezték fel Erdély területén, amelynek a nyugati és déli része az i. sz. II. és III. században a Dácia nevű római tartományhoz tartozott.

Miután hamisítványnak vélték, az érmét egy múzeum szekrényébe zárták. A tudósok most azt mondják, az érmén mikroszkóp segítségével felfedezhető karcok azt bizonyítják, hogy kétezer évvel ezelőtt forgalomban volt. A kutatást vezető Paul Pearson professzor, a londoni University College tanára a BBC-nek elmondta, hogy valósággal megdöbbentette a felfedezés. „Valójában egy császárt találunk. A szakértők eddig kitalált személynek hitték, és »kiírták« a történelemből. Úgy véljük azonban, hogy valós személy volt, és szerepet játszott a történelemben” – mondta a professzor.

» A kutatók feltételezik, hogy Sponsianus katonai parancsok volt, aki megkoronáztatta magát a távoli tartomány, Dácia császárának.

Az érme, amely körül a kutatás folyt, egy kisebb kincslelet része volt, amelyet 1713-ban fedeztek fel. A 19. század közepéig eredeti római érmének hitték, majd az egyszerű kialakítása miatt feltételezték, hogy korabeli hamisítók műve. A „végső csapást” Sponsianus pénzére Henry Cohen, a Francia Nemzeti Könyvtár (BNF) vezető érmeszakértője mérte, aki szerint ezek a római érmék nemcsak újkori hamisítványok, de szegényesen kidolgozottak, és „nevetségesen megtervezettek”. Más szakértők is egyetértettek ezzel, és Sponsianus mindmáig kikerült a szakirodalomból.

Az aranyérme egyik oldalán Sponsianusnak, a harmadik században élt római császárnak, Dácia vezetőjének az arcképe látható

Pearson professzor viszont, aki a Római Birodalom történetéről szóló könyvéhez folytatott kutatása közben látta az érméről készült fényképeket, feltételezte, hogy az érmén lévő karcok arról tanúskodnak, hogy valamikor forgalomban volt. Kapcsolatba lépett a Glasgow-i Egyetem gondozásában működő Hunterian Múzeummal, ahol az érmét egy szekrényben őrizték az eredeti kincsből származó másik hárommal együtt, és kérte, hogy kutatásokat folytathasson az ottani kollégákkal. A kutatók nagy felbontású mikroszkóppal megvizsgálták a négy érmét, és megerősítették a PLOS One című tudományos folyóiratban megjelent írásukban, hogy valóban vannak karcok az érmén, és azok megfelelnek annak a mozgásnak, amelynek az érmék az erszényben voltak kitéve. Vegyi elemzés segítségével sikerült bebizonyítani azt is, hogy az érmék több száz évig voltak a földben – mondta el Jesper Ericsson, a múzeum numizmatikai kurátora, aki együttműködött Pearson professzorral a kutatásban.

A kutatók feltételezik, hogy Sponsianus katonai parancsok volt, aki megkoronáztatta magát a távoli tartomány, Dácia császárának. Régészeti kutatások megállapították, hogy 260 táján Dácia el volt vágva a Római Birodalom többi részétől. Járványok és polgárháború miatt széttöredett a birodalom. Ellenségektől körülvéve és Rómától elvágyva, Sponsianus feltehetően a káosz és a polgárháború idején magához vonta a legfelsőbb parancsnokságot, és védelmezte Dácia katonáit és polgári lakosságát, amíg helyre nem állt a rend, és Aurelianus császár uralkodása alatt a római légiók és a közigazgatás ki nem vonult a tartományból – vélekedik Jesper Ericsson.

„A mi értelmezésünk szerint az ő feladata volt az ellenőrzés fenntartása a katonaság és a polgári lakosság védelme felett, mert körül voltak kerítve és teljesen el voltak vágva (Rómától – szerk. megj.). A provincia működő gazdasága ér-

dekében úgy döntöttek, hogy saját pénzt veretnek” – mondta.

Ez az elmélet adhat magyarázatot arra, miért különböznek a vizsgált érmék a Rómában szokásos pénzeketől. „A polgárháború miatt nemigen tudták, éppen ki volt a császár” – mondta Pearson, aki szerint a tényleges római hatalom híján szükség volt legfelsőbb katonai parancsnokra, Sponsianus pedig átvette a

parancsnokságot, amikor kellett. Miután a kutatók megállapították, hogy az érme hitelesek, s felfedezték az elveszettnek hitt római császárt, értesítették a Nagyszebenben működő Brukenthal Múzeum kutatóit is, ahol szintén őrzik egy Sponsianus-érmét. Az érme Samuel von Brukenthal bárónak, Erdély kormányzójának, a múzeum alapítójának a hagyatékában szerepelt. A báró halála óráján is az érmét tanulmányozta, és a szájhagyomány szerint az utolsó cselekedete az volt, hogy lejegyezte: „eredeti”. A többi tudóshoz hasonlóan a Brukenthal Múzeum kutatói is hamisítványnak tartották az érmét, de megváltoztatták a véleményüket a brit kutatások eredménye láttán. Alexandru Constantin Chituță, a Brukenthal Nemzeti Múzeum ügyvezető igazgatója szerint a felfedezés nagy jelentőséggel bír Erdély és Románia történelme kapcsán, de általában az európai történelem szempontjából is. „Ha ezeket az eredményeket a tudományos közösség elfogadja, újabb fontos személyiség szerepel majd a történelemben” – jelentette ki. Az érme jelenleg a glasgow-i Hunterian Múzeum kiállításán tekinthető meg.

HIRDETÉS

EMLÉKEZTETŐ

2022. november 26-án 19 éve annak, hogy a farkaslaki származású nyelvtudós tanár, **MIKLÓS JÓZSEF** életének 63. évében tragikus balesetben elhunyt.

A nyelvek kolosszusa hirtelen halálával nagy űrt hagyott Csíkszereda és Székelyföld szellemi életében. Sajnos magával vitt igen sok nem közölt szellemi értéket, le nem írt enciklopédiát is – ha csak azt a 15 európai nyelvet említjük, amelyet tolmács és fordító szinten írt és beszélt. A csíkszeredai Márton Áron Gimnázium 2004-es évkönyve nagyszerűen, 37 oldalon át méltatta a kiváló tanáregyéniség életútját, sokoldalú tudományos munkáját. A tudós tanár évtizedeken át küzdött azért, hogy az európai népek nyelve és kultúrája közkinccsé váljon az egész Székelyföldön – elsősorban a tanuló ifjúság számára – azért, hogy az európaiak is minél jobban ismerjék a székelyek múltját, jelenét, sajátos törekvéseit. Köztudott felbecsülhetetlen lexikális tudása. Ennek csupán egy részét sikerült éltében gyümölcsöztetni, megjelentetni írásában, mint az Európai Nyelvekben, a Nyelves Világban meg a Csíki Lexikonban. A negyvenéves tanügyi pályája során sok írása látott még napvilágot az újságokban és a szakfolyóiratokban, nyelvtörténeti, etimológiai, etnográfiai és turisztikai témával.

Mint egyedül élő testvére, írott hagyatékának gondnoka, elindítottam a marosvásárhelyi Multinvest Cégcsoport, a Gogolák házaspár műszaki és anyagi támogatásával, Miklós Tibor unokaöccse szerkesztői segítségével, **MIKLÓS JÓZSEF** összes műveinek három átfogó kötetben való kiadását, amelyek címei: A NYELVEK VILÁGA, A SZÉPIRODALMI HAGYATÉK, valamint ÚTLEÍRÁSOK, MŰVELŐDÉSTÖRTÉNETI JEGYZETEK. Reméljük, hogy ezek a kötetek meg fognak jelenni 2023-ban.

Kegelettel adózunk emlékednek, Isten nyugtasson békében!
Miklós Tamás testvérbátyád, Miklós Ildikó, Miklós Tibor és Gogolák Margit unokatestvéreid és az ők becses családjai.

A farkaslaki temetőben lévő síremléke előtt immár közel másfél évtizede kegelettel adózik számos volt munkatársa, tanítványa, székelyföldi és anyaországi barátja és tisztelője, nem beszélve a nagyszámú rokonságról, a szülőfalu lakóiról.

Emlékét megőrizzük szívünkben. Isten nyugtassa békében!

testvérbátyja Tamás
Gogolák Margit és családjja
Miklós Tibor és családjja
Dobre Ildikó és családjja